

CAPUT X.

De morbis oculorum.

SECTIO I.

De gutta serena.

Pag. 111. l. 8. *Guttam serenam appellant.*
Cognoscitur gutta serena non ex morbo se ipsum palam & aperte faciente, sed ex visu, inopinato & praeter naturam plus aut minus deperdito, si vero quis attente in oculum inspiciat, naturali largiorem semper pupillam percipiet, quod cum visus privatione, aut insigni ejus diminutione, certissimum est hujus morbi signum.

Pag. 113. l. 5. *Quibus autem modis curationem aggredi.*] Valde difficilis est hujus mali medicina, variae ejus causae iterum atque iterum ad examen vocandae sunt, prae caeteris autem distinguendum est, an Plethorae, causaeque calidae, vel frigidae & pituitosae, tribuenda sit ejus origo.

Si enim juvenibus, sanguinis aut humorum plenitudine, calidove corporis habitu praeditis
acci-

accidat, missio sanguinis larga, etiam & idoneis vicibus repetenda, alvus potionibus catharticis iterum atque iterum subducenda, omnium certissima praebebunt auxilia; quibus ex magno usu erit, adungere remedia, quae humorum calorem & spissitudinem temperant & attenuant; qualia sunt *medicamenta ex salibus refrigerantibus, nitrosis & neutralibus dictis*, atque Gummi Guaiaco; ea ratione juncta & commista, qua symptomatum status atque gradus postulare videantur.

Etenim quosdam ex hujusmodi hominibus novi, qui post exercitationes violentas, Inguviem, Crapulam, aliaque similia, subito caecitate perculsi fuere, accedente nunc saevo, nunc ne minimo, nec praegresso nec comitante Capitis dolore, quibus haec medendi ratio ad *Amuffim* facta, visum integre restituit.

Plerumque vero sensim inducitur hoc malum, visu nunc fere extincto, nunc iterum reviviscente, dum subinde ante oculos volitare videantur radiantia lumina Solis, aut Muscae, Capilli, Nebulae, aliaque simulacra innumera-bilia, quae aegrum vanis imaginibus & inani spe ludere, & lactare misere solent.

Cum autem eo usque invaluerit morbus, Therapeutice, quam Auctor hac sectione instituit, sedulo prosequenda est.

Pag. 113. l. 14. *Factis profundis incisuris.*]
Mihi in usu fuit, ut locis pone aures maxime commodis, caustico medicamento inuratur cutis,

tis, quod in quamplurimis oculorum morbis insignem usum secum attulisse comprobavi: quippe transit hac via ramus arteriae carotidis ad ipsum oculi globum, unde in hujus organi fluxionibus morbidis, obstructionibus variis, imo & in gutta serena, primi ordinis est remedium. In his autem apertis servandis cavendum est, ne ob nimiam humorum affluentiam diu in muscutorum interstitiis stagnantem, fiant sinus, fistulae, aliaque similia, nec non & inde gangraena in cachecticis, quae, ob muscutorum exiguorum cursum intortum, ignaris pharmacopoeis & chirurgis aliquando accidisse novi.

Pag. 113. l. antepen. *Factam salivae irritationem.*] Ut plurimum ad tres vel quatuor septimanas protrahi ptyalismum necesse est, eo-que finito, diu insistendum est in usu pilularum, quales erunt, quae ad hanc normam dirigantur.

℞. Mercurii dulcis sublimat. ʒss. Cinnabar. Antimon. ʒiss. Balsam. Peruv. q. s. m. f. massa, cujus pars octava bis quotidie sumenda est, superbibendo aquae calcis magis compositae, seu decoct. e lignis apud pharmacopoeiam Fulleri uncias quatuor. Interea, singulis vel alternis hebdomadis, alvi purgationem modicam instituire oportet, sedulo autem cavendo, ut a nimia ejus subductione, non debilitetur aeger; sin autem per haec malum finitum non fuerit, profecto ad id auxilii genus confugiendum erit quod in strumarum curatione descriptum habetur.

bitur, ejus enim remedii vires in hujusmodi morboſis reliquiis exterminandis, caeteris omnibus longe antecellere, mihi uſu ſat frequenti, penitus notae & expertae ſunt.

SECTIONO. III.

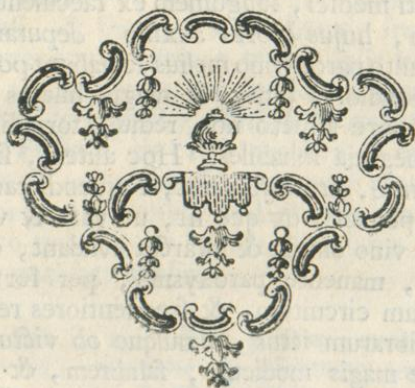
De albugine oculi.

Pag. 117. l. 18. *Anceps remedium experiri quam nullum.*] De ſingulari prorsus virtute liquoris hepatis piſcis, qui muſtelae fluviatilis nomen gerit, in oculorum maculis & albugine ſanandis; conſulendae imprimis ſunt hiftoriae experimentis repetitis confirmatae, quas celebris Antonius de Haen medicus Vindobonenſis ſcriptis ſuis publicae utilitatis cauſa editis communicavit.

Odorum vires.

Pag. 118. l. 1. *Spiritu attractum ſanum habitum inſicere.*] Ut aliquod de nocentibus odorum viribus utile habeatur iudicium, hujusmodi effluvia ad tria genera praefertim referri poſſe puto; nempe ad eam rem pertineant ea, quae imprimis ex vegetabilium fermentatione aut corruptione, vel 2do, quae ex animalium putredine, vel tandem tertio quae ex quorundam mineralium exhalatione ortum ducant. Veriſimillimum enim videtur, quam plurimas fe-
bres

bres epidemice grassantes, sicut miliales, pe-
 techiales, putridas & pestilenciales, nec non &
 permultos morbos colicae, hypochondriacae,
 hystericae & scorbuticae naturae, quibusdam
 ex praedictis causis, nunc seorsim nunc con-
 junctim agentibus, omnino adscribi debere.

C A.